

Na Ukrajinu zamíří elektrobusy Temsa

13.06 2023 19:25, Libor Hinčica, Autobusy

Elektrobusy Temsa Avenue Electron, jež mohou být ve své modifikaci vybavené elektrovýzbrojí od Škody Electric důvěrně známé i českým čtenářům (jako typ Škoda 36 BB byla vozidla dodána do Prahy), mají zamířit na Ukrajinu. Lokální zástupce turecké značky, která je z 50% vlastněná českou investiční skupinou PPF a v rámci ní úzce provázána se skupinou Škoda Group (ostatně Temsa nese již oficiálně i název *Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.*), vyhrál výběrové řízení pro jadernou elektrárnu v Rivně (česky někdy též přepisováno Rovně), jež poptávala pro přepravu svých pracovníků celkem deset vozidel. Soutěž se vypisovala třikrát, přičemž pokaždé měla identické složení uchazečů.

První byla vypsána už 26. 10. 2022 s tím, že nabídky bylo možné pokládat do 15. 12. 2022. Zadávací dokumentace ovšem byla v mnoha ohledech poněkud zmatečná a neurčitá, včetně například způsobu nabíjení, kdy zadavatel požadoval „zrychlené nabíjení“, jež ovšem vůbec nebylo specifikováno konkrétními parametry opřenými o alespoň některé z fyzikálních hodnot. Po sérii dotazů a upřesnění (byť – alespoň z pohledu autora článku – i tak pro vypracování nabídky nedostatečných), se do tendru přihlásila společnost Zavod ElektronMaš (*Завод ЕлектронМаш*) a obchodní společnost TOV „AVTO-REGION“ (*ТОВ „АВТО-РЕГІОН“*). První jmenovaná nabídla vozidla s obchodním jménem Elektron E19101, která se vyrábí přímo na Ukrajině, konkrétně ve Lvově. Druhý subjekt oproti tomu vystupoval jen v roli dealera vozů. Založen byl již v roce 2004 a od té doby na ukrajinském trhu nabízel celou řadu značek užitkových vozů a autobusů, přičemž v nemalé míře šlo o zastoupení vozů turecké provenience (zejména značek Anadolu Isuzu a Otokar). Teprve v loňském roce se společnost dohodla i na reprezentování Temsy, která tak dnes v rámci webové prezentace firmy má ústřední roli, zatímco ostatní autobusoví výrobci, které formálně stále zastupuje, byli upozaděni.

Propagační fotografie elektrobusu Avenue Electron. (foto: Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.*)*

Jak je na Ukrajině poměrně obvyklé, o vítězi měla rozhodovat elektronická aukce. Odhadovaná hodnota zakázky byla stanovena na 230 mil. ukrajinských hřiven včetně DPH (cca 138 mil. Kč, výše DPH na Ukrajině pro předmět zakázky činí 20 %). Zatímco reprezentant Temsy nabídl po aukci vozidla za 228 159 991 hřiven (přibližně 136,9 mil. Kč), Elektron (potažmo ElektronMaš) chtěl za elektrobusy 225 097 000 hřiven (tj. zhruba 135 mil. Kč). Jelikož cena byla jediným hodnoticím kritériem, zdálo se, že k vítězství dokráčí lokální producent. Průzkumem jeho nabídky ale bylo zjištěno, že zcela chybí technická specifikace, která by prokazovala splnění technických požadavků, a tak již 22. 12. 2022 byl ElektronMaš vyloučen. Pozornost se přesunula k druhému účastníkovi, u nějž přitom rovněž celá řada dokumentů nebyla správně předložena (mnoho z PDF dokumentů bylo z neznámého důvodu poškozeno, takže je nebylo možné otevřít). V tomto případě dal zadavatel výrobci možnost materiály do 27. 12. 2022 dodatečně doložit, ten tak však podle závěrečné zprávy buďto neučinil dostatečným způsobem, anebo doložením došlo k podstatné změně v porovnání s dokumenty odevzdanými na konci lhůty pro podávání nabídek. Rivenská jaderná elektrárna tak výběrové řízení zrušila a musela se smířit s tím, že vozidla do 31. 7. 2023, jak původně plánovala, nezíská.

Už 17. 1. 2023 byla vypsána soutěž opětovně s tím, že na nabídky měli výrobci jen devět dnů (!). Očekávaná hodnota kontraktu se navýšila na 235 577 890,80 hřiven (cirka 141,3 mil. Kč; opět jsou uváděny v souladu s ukrajinským standardem ceny včetně DPH) a do soutěže se přihlásila stejná dvojice zájemců. ElektronMaš tentokrát cenu překvapivě „podstřelil“ – za deset vozů včetně nabíječek požadoval jen 174 mil. hřiven (přepočteno: 104,4 mil. Kč), zatímco TOV „AVTO-REGION“ nabídl vozidla za 233 577 700 hřiven (dle kurzu z konce ledna 144,8 mil. Kč Kč). Opět se zdálo, že k vítězství dokráčí lvovský výrobce, jenomže ElektronMaš ani tentokrát neposkytl všechny dokumenty, resp. byl přinucen dokládat další, až po více než měsíci – 1. 3. 2023 – mohlo být rozhodnutí o výběru dodavatele pro neúplnost dokladů zrušeno a zakázka byla přiklepnuta „tureckému velvyslanci“. S tím se ovšem ElektronMaš nehodlal smířit. Postup rivenské jaderné elektrárny napadl u místního antimonopolního úřadu, který mu dal (kupodivu) zapravdu, takže

nezbylo, než soutěž i podruhé zrušit.

Pohled do interiéru elektrobusu Temsa Avenue Electron (foto: Temsa Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş.)

A tak přišlo ke slovu kolo třetí, jak se nyní ukázalo, již závěrečné. Vypsáno bylo již 19. 4. s tím, že na odevzdání nabídek byl necelý měsíc – do 12. 5. 2023. Očekávaná cena zůstala neměnná, stejné zůstalo i složení účastníků a téměř identické i nabízené ceny. V případě ElektronMaše šlo dokonce o cenu zcela identickou, oproti tomu TOV „AVTO-REGION“ zvládl v mezičase o milion hřiven podražit, takže cena vystoupala těsně pod stanovený rozpočet na 234 497 700 hřiven (tj. na téměř 140,7 mil. Kč).

Ani napotřetí se ale zadavateli nezdála být nabídka ElektronMaše správně vyhotovená a zadavatel jej opět vyloučil a za vítěze prohlásil i potřetí TOV „AVTO-REGION“. K dalším odvoláním už nedošlo, a tak mohlo dojít k podpisu smlouvy, na jejímž základě zamíří do rivenské jaderné elektrárny deset elektrobusů Temsa Avenue Electron, z nichž pět má být dodáno do 30. 11. 2023 a zbylých pět do 30. 4. 2024. K tomu má být dodáno i pět nabíjecích stanic.

Podmínkou účasti bylo, že alespoň 15 % z celkové hodnoty dodávky musí pocházet z Ukrajiny. Podnik TOV „AVTO-REGION“ prokázal, že by v jeho případě měl podíl činit 15,98 %. Jak bude reálně tohoto „MADE IN UKRAINE“ podílu dosaženo ale zůstává poněkud zahaleno tajemstvím.

Přestože se v zadávací specifikaci hovořilo o dodávce elektrobusů pro „zrychlené“ nabíjení, bylo by chybou si představovat, že se bude jednat o vozidla pro příležitostné nabíjení na konečných, byť i toto provedení Temsa díky spolupráci s tureckou zbrojovkou Aselsan ve své nabídce má (model je označován jako Avenue EV). Do jaderné elektrárny v Rivně má zamířit standardní provedení pro pomalé nabíjení, jež je vybaveno bateriemi o kapacitě elektrické energie 253 kWh (použity jsou články NMC; nikl-mangan-kobalt), přičemž k nabíjení budou sloužit nabíjecí stanice VESTEL EVC-03-HPC 180CC, jež mají max. výkon 120 kW a trvalý 60 kW, což nelze rozhodně považovat za „zrychlené nabíjení“, vezmeme-li v úvahu, že má „tankování“ elektronů zabrat do plného stavu cca 4 hodiny.

Velmi ambiciózní je TOV „AVTO-REGION“ ve své nabídce s dojezdem, jenž slibuje v městském provozu 266,57 km (včetně zastavování na zastávkách), což je vzhledem k instalované bázi akumulátorů vskutku fyzikální rébus.

Url: Na Ukrajinu zamíří elektrobusy Temsa